

Čestný občan města Jiří Čejka a věda

Náš spoluobčan Jiří Čejka je roudnické veřejnosti velmi dobře znám coby neúnavný propagátor skautského hnutí a zároveň jeden z nejvýznamnějších členů této organizace na republikové úrovni.

Nedávno oslavil v plné síle 95. rok svého plodného života. Ačkoliv mu nikdo z nás neopomněl pográtulovat k tomuto jubileu a současně probíhající výstava v Podřipském muzeu, věnovaná 110. výročí skautského hnutí, je vlastně jakýmsi holdem této významné osobnosti, napadlo mne při bilancování před závěrem minulého roku připomenout Jiřího i z hlediska jeho velmi významné role v české vědě.

Vzpomínám si, jak jsem před několika lety zíral v muzeu v Jáchymově na panel se jmény a fotografiemi světových badatelů v oblasti mineralogie a geologie. Mezi nimi jsem okamžitě rozpoznal známou tvář – Jiřího, významného badatele v oblasti anorganické chemie, který se dlouhodobě věnuje studiu minerálů, zejména těch, které obsahují uran. Jeho výzkum se opíral o sofistikované analytické metody, jako je infračervená a Ramanova spektroskopie či termická analýza. Zlomovým bodem jeho kariéry se stala publikace práce „Infrared Spectroscopy and Thermal Analysis of the Uranyl Minerals“ v roce 1999, která se stala základním kamenem pro další výzkum minerálů uranu a byla na Web of science citována již více než 160krát.

Po odchodu do důchodu jeho vědecká aktivita nejenže nepolevila, ale naopak znamenala výrazný vzestup. Ve spolupráci s kolegy z různých institucí (Národního muzeu v Praze, Fyzikální ústav AV ČR, VŠCHT; řada zahraničních institucí z Austrálie, USA, Brazílie, Ruska) se podílel na objevu a popisu více než třiceti pěti nových minerálních fází, z nichž mnohé byly pojmenovány po významných osobnostech nebo místech. Příkladem budtež alwilkinsit (Y), gauthierit, klaprothit, línekit, ottohahnit a další. Jako ocenění jeho vědeckého přínosu k mineralogii uranu byl také nově zjištěný sodný trikarbonát uranylu z Jáchymova v roce 2003 pojmenován jeho jménem – čejkait. Jeho přínos k mineralogii byl oceněn mezinárodní vědeckou komunitou, což do-

kládá například speciální číslo časopisu Journal of Geosciences věnované jeho 85. narozeninám.

Kromě vědecké činnosti se všestranný Jiřího talent projevil i ve funkci manažerské a organizační, kdy v letech 1991-2001 vedl Přírodovědecké muzeum, součást Národního muzea v Praze, orientované na přírodovědné sbírky a relevantní výzkum.

Na závěr mého zamyšlení chci pouze konstatovat, že Jiří svými aktivitami ať již ve skautském hnutí, ve vědě či jinde, překonal náplň standardního života již několikrát. Je tedy zcela přirozené, že jako občan Roudnice nad Labem (a zajisté nikoliv sám), pociťují velkou hrdost nad tím, že mezi našimi spoluobčany se nachází osobnost tohoto formátu. Milý Jiří buď nadále inspirací pro nejen skautskou mládež, vědce svých oborů, ale také všechny ostatní, kdo si váží lidské svobody nadevše.

**MARTIN TREFNÝ
PODŘIPSKÉ MUZEUM**

(výběr z Roudnických novin, leden 2025 – redakční úprava Vladislav Jech - Kamzík)